

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/39/2020
Identifikačné číslo spisu: 4118010354
Dátum vydania rozhodnutia: 09.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4118010354.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a členov senátu JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Petra Kaňu na neverejnom zasadnutí konanom 9. septembra 2020 v Bratislave, v trestnej veci obvineného F. H. pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona, o dovolaní obvineného F. H. proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1To/46/2018 z 19. júna 2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného F. H. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 5T/32/2018 zo 17. apríla 2018 bol obvinený F. H. uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa §172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona a s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona pre skutok, že :

- od presnejšie nezisteného dňa mesiaca máj 2016 najneskôr do septembra 2017, si bez príslušného povolenia Ministerstva zdravotníctva SR, zabezpečoval od osôb z okresu K. a Z. drogu marihuana v množstvách 7-9 gramov za sumu 50 - 60,- eur, ktorú následne rozdelil a zabalil na menšie množstvá a ďalej bez povolenia predával, alebo dával bezplatne v meste Z. iným konzumentom tejto drogy a to tým spôsobom, že po telefonickom kontaktovaní jeho osoby na telefónnom čísle XXXX/XXX-XXX si odberateľ drogy objednal konkrétne množstvo marihuany, najčastejšie 1 gram, pričom po dohodnutí miesta odovzdávky, došlo k výmene drogy marihuana za finančnú hotovosť a to v závislosti od množstva kupovanej drogy, spravidla jednu dávku (1 gram) za sumu 10,- eur, pričom takto dal alebo predal drogu marihuana najmenej piatim osobám a to: ml. V. Z., nar. XX.X.XXXX z Z., ml. J. U., nar. X.X.XXXX z Z., ml. X. Q., nar. XX.X.XXXX z E., ml. L. O., nar. XX.X.XXXX z Z., Q. Q. z O. H., ako aj ďalším odberateľom, pričom rastliny rodu Cannabis (konopa) sú v zmysle zákona NS SR č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších

predpisov zaradené do I. skupiny omamných látok a tetrahydrokanabinol (THC) je v zmysle citovaného zákona zaradený do I. skupiny psychotropných látok, hoci bol rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 21T/6/2017 zo dňa 27. februára 2017, právoplatným dňa 20. marca 2017, odsúdený za zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Trestného zákona, ktorý páchal od mesiaca január 2016 do 15. apríla 2016.

Za to mu bol uložený podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm. l), písm. n) Trestného zákona a § 37 písm. m) Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2, ods. 3, ods. 5 Trestného zákona, s použitím § 39 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov. Podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona bol menovaný na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň súd I. stupňa obvinenému uložil trest prepadnutia vecí a podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 78 ods. 1 Trestného zákona mu uložil ochranný dohľad na 1 (jeden) rok.

Krajský súd v Nitre, na podklade odvolania podaného prokurátorom, svojím rozsudkom, sp. zn. 1To/46/2018 z 19. júna 2018 zrušil rozsudok Okresného súdu Nitra, sp. zn. 5T/32/2018 zo 17. apríla 2018 vo výroku o treste a obvinenému F. H. uložil podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm. l), písm. n) Trestného zákona, § 37 písm. m) Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, ods. 3, ods. 5 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 11 (jedenásť) rokov a 8 (osem) mesiacov. Podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona, menovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia a podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona mu uložil trest prepadnutia vecí, presne špecifikovaný v označenom výroku.

Proti označenému rozsudku Krajského súdu v Nitre, podal dovolanie obvinený F. H. z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h), písm. i) Trestného poriadku a to v časti výroku o treste, ako aj proti konaniu, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, s ktorým v napadnutej časti v celom rozsahu nesúhlasí.

V dovolaní argumentoval aj tým, že skutková veta rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1To/46/2018 z 19. júna 2018 (zjavne mal na mysli skutkovú vetu v rozsudku okresného súdu, pretože rozsudok krajského súdu skutkovú vetu nemá), neobsahuje určenie účinnej látky THC a preto nebol naplnený obligatórny znak skutkovej podstaty trestného činu podľa § 172 Trestného zákona - „bez určenia účinnej látky THC nespĺňa droga - marihuana, kvalifikačné kritériá v zmysle § 171 Trestného zákona a § 172 Trestného zákona“.

V ďalšom poukázal na to, že jeho konaním neboli naplnené kvalifikačné predpoklady na použitie ustanovenia § 138 písm. b) Trestného zákona - „po dlhší čas“, § 138 písm. j) Trestného zákona - „na viacerých osobách“, § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona - „chránená osoba“.

Obvinený argumentoval aj nasledovne: „Konajúce súdy nesprávne právne posúdili skutok podľa ustanovenia § 172 ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, keď opomenuli aplikovať ustanovenie § 139 ods. 2 Trestného zákona. Zo skutku, ktorý mi je kladený za vinu nevyplýva žiadna príčinná súvislosť medzi spáchaným skutkom a vekom vyššie uvedených osôb. Zo strany OČTK, ani súdu nebol zabezpečený a vykonaný žiaden dôkaz, ktorý by preukazoval spáchanie skutku v súvislosti s vekom chránených osôb. Vo vzťahu k naplneniu okolností podmieňujúcej použitie vyššej trestnej sadzby podľa ustanovenia § 172 ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona tak v mojej trestnej veci úplne absentuje subjektívna stránka trestného činu, nakoľko predmetný skutok nebol spáchaný v súvislosti s vekom chránenej osoby. Práve poukazovanie na spáchanie trestného činu voči chráneným osobám, deťom, pritom bola významnou okolnosťou, ktorou krajský súd odôvodňoval zvýšenie uloženého trestu odňatia slobody na 11 rokov a 8 mesiacov. Vzhľadom na uvedené skutočnosti mám za to, že som konaním, ktoré mi je kladené za vinu, nenaplnil okolností podmieňujúce použitie vyššej trestnej sadzby podľa § 172 ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. d), písm. j) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, preto v tejto časti súd vec nesprávne právne posúdil a uznal ma za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého som sa dopustil (dovolací dôvod podľa § 371 ods.

1 písm. i) Trestného poriadku). Zároveň mi súd z uvedeného dôvodu uložil trest mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby, čím je daný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Skutková veta navyše ani nepreukazuje konanie, v zmysle ktorého som mal omamné a psychotropné látky „prechovávať“. Ako dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku namietam taktiež skutočnosť, že mi odvolací súd výrazne zvýšil uložený trest odňatia slobody, pričom pri ukladaní trestu konal v rozpore s ustanovením § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Trestného zákona. Keďže proti rozsudku odvolacieho súdu nebol prípustný riadny opravný prostriedok, mám za to, že v dovolacom konaní (hoci sa jedná o mimoriadny opravný prostriedok), by mi mal byť poskytnutý účinný prostriedok preskúmania napadnutého rozsudku. Najvyšší súd rozhodujúci o podanom dovolaní ako inštancia tretieho stupňa, pritom môže zasahovať do ukladania trestov v prípade, ak by bol uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, t. j. že bol uložený trest mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa, alebo pokiaľ by v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [všeobecný hmotnoprávny dôvod vo vzťahu k špeciálnemu hmotnoprávnemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku vzťahujúcim sa k výroku o treste], bolo preukázané nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia (obdobne viď. uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30. júla 2013, sp. zn. 2Tdo/40/2013). K otázke nesprávnej právnej kvalifikácie skutku ako trestného činu podľa § 172 Trestného zákona, rovnako k otázke nenaplnenia znakov kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona som sa už vyjadril vyššie v texte, preto na túto časť v celom rozsahu odkazujem. Poukazovanie na spáchanie trestného činu voči chráneným osobám, deťom, na viacerých osobách a po dlhší čas, preto nie je relevantnou okolnosťou odôvodňujúcou zvýšenie uloženého trestu odňatia slobody na 11 rokov a 8 mesiacov. Pokiaľ ide o moje predchádzajúce odsúdenie rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 21T/6/2017, toto odvolací súd zohľadňoval čisto mechanicky, keď neprihliadol na závažnosť a konkrétne okolnosti spáchania daného trestného činu (poškodenou bola moja partnerka, žili sme spolu a k styku malo prísť dobrovoľne). Odvolací súd pri individualizácii trestu náležite nezohľadnil môj vek, možnosť nápravy, celkový spôsob môjho života, moje správanie pred spáchaním skutku, ako ani môj postoj k spáchanému skutku, prevahu poľahčujúcich okolností, skutočnosť, že sa jednalo o tzv. mäkké drogy, že v danom prípade nebola zistená konkrétna koncentrácia účinnej látky THC. Vzhľadom na moje odvolacie dôvody, ako aj skutočnosti uvedené v tomto dovolaní mám za to, že trest, ktorý mi bol uložený odvolacím súdom porušuje moje právo na primeraný trest, vyplývajúci z článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Trest odňatia slobody v trvaní 11 rokov a 8 mesiacov nerespektuje zásadu proporcionality trestu, dominuje v ňom prvok represie, pričom takto uložený trest na mňa pôsobí demoralizujúco, nevytvára podmienky na moju výchovu, nápravu a spätné začlenenie do spoločnosti. Uložený trest je v extrémnom rozpore so zásadami primeranosti trestu a jeho proporcionality a odporuje základným zásadám ukladania trestu podľa § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Trestného zákona. Spravodlivosť má byť nielen vykonávaná, ale sa aj musí javiť, že je vykonávaná. Keďže osobná sloboda je jedným zo základov demokratickej spoločnosti, musí byť dodržaná primeraná a spravodlivá rovnováha medzi záujmami štátu a právom na osobnú slobodu, čo v mojom prípade dodržané nebolo. Ako pritom vyplýva aj z rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4To/2/2013 zo 16. apríla 2013, nezákonnosť spočívajúca v uložení trestu v rozpore so základnými zásadami ukladania trestu podľa § 34 Trestného zákona, zakladá dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, pretože nesprávne bolo použité hmotnoprávne ustanovenie.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhujem, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku rozsudkom vyslovil porušenie vyššie uvedených ustanovení zákona v neprospech obvineného z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h), písm. i) Trestného poriadku rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1To/46/2018-508 zo dňa 19. júna 2018 v dovolaní napadnutej časti a konaní, ktoré mu predchádzalo jeho vydaniu. Zároveň navrhujem, aby dovolací súd rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1To/46/2018-508 zo dňa 19. júna 2018 v časti výroku o vine zrušil a Krajskému súdu prikázal vec v potrebnom rozsahu znovu prerokovať a rozhodnúť“.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor nasledovne: „Bolo zistené, že F. H. pred vyhlásením rozsudku súdu prvého stupňa, sp. zn. 5T/32/2018, na hlavnom pojednávaní dňa 17. apríla 2018,

dobrovoľne a pri plnom vedomí, urobil vyhlásenie v zmysle § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, že je vinný zo spáchania skutku, ktorý mu je kladený za vinu a na všetky otázky mu položené súdom, po riadnom zákonom poučení v rozsahu podľa § 257 odseky 5 až 8 Trestného poriadku, odpovedal kladne. Súčasťou takéhoto vyhlásenia je i súhlasné vyjadrenie obžalovaného k otázke podľa ustanovenia § 333 ods. 3 písm. h) Trestného poriadku ohľadom skutku a súčasne i jeho právnej kvalifikácie ako určitého trestného činu [v našom prípade obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) a § 139 písm. a) Trestného zákona]. Na podklade takéhoto vyhlásenia, ktoré bolo súdom prijaté, bol vyhlásený rozsudok tak prvého ako i druhého stupňa. Obžalovaný bol pri uskutočnení vyhlásenia riadne poučený, že súdom prijaté vyhlásenie o vine je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním, okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ktorý dôvod v podaní dovolateľ neuvádza. Podstatou vyhlásenia obžalovaného bolo teda jeho priznanie sa ku skutku i jeho právnej kvalifikácii, ktorú teraz v podanom dovolaní bezdôvodne namieta, hoci tak neurobil ani v podanom odvolaní. Z uvedeného dôvodu považujem jeho argumentáciu v tomto smere za bezpredmetnú a nepreskúmateľnú, a súčasne konštatujem, že vo vzťahu k právnej kvalifikácii skutku nie je možné uplatniť dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. h), písm. i) Trestného poriadku. Vo vzťahu k výroku o uloženom treste, podľa môjho názoru, nebol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, nakoľko spôsob výpočtu a ukladania trestu obžalovanému odvolacím súdom je zákonný a správny. V tomto smere poukazujem na vyčerpávajúce odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, sp. zn. 1To/46/2018. V nadväznosti na uvedené, na podklade stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. Tpj 46/2010 z 14. júna 2010, uverejnené v Zbierke stanovísk pod číslom 5/2011, nebola zistená pri ukladaní trestu obžalovaného ani nesprávna aplikácia ustanovení Trestného zákona kogentnej povahy, viažucich sa k rozhodovaniu o treste. Záverom, s ohľadom na vyššie uvedené navrhujem, aby Najvyšší súd SR dovolanie odsúdeného F. H. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku".

K vyjadreniu prokurátora sa vyjadril obvinený takto: „Nie je možné súhlasiť s vyjadrením prokurátora, nakoľko porušuje ústavný princíp (zdroj: Drgonec, J. Ústava SR. Teória a prax. Bratislava: C.H. Beck, 2015, str. 842). „Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy, sa základných práv nemožno účinne vzdať. Právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 je základným právom a preto sa ho nemožno účinne vzdať. Súdnej ochrany svojich práv sa môže domáhať i ten, kto sa jej v minulosti akokoľvek vzdal a pri súdnom rozhodovaní o jeho právach sa majú aplikovať rovnaké normy ako u iných občanov. Preto je pre rozhodovanie ústavného súdu irelevantné, či sa podnecovateľ v minulosti vzdal uplatňovania niektorých svojich práv súdnou cestou". Taktiež poukazujem na rozsudok Najvyššieho súdu, sp. zn. 4To/2/2013 zo 16. apríla 2013, ktorý výslovne poukazuje na strane 8 až do 10, že súd je povinný dostatočne individualizovať tresty v každom konaní, musí skúmať či poučenia neboli účelové zamerané na diskreditácie obvineného, tu treba skúmať aj jeho mentálnu a rozumovú vyspelosť, nakoľko ja nemám vysokoškolské vzdelanie a takýmto spôsobom ma orgán (prokuratúra a súd), môže ako účastníka konania v rámci poučenia nahovoriť na nevýhodné dohody. (Chýba poučenie odklone konanie napr. § 39 Trestného zákona.) Z toho dôvodu žiadam vyjadrenie prokuratúry odmietnuť ako nedôvodné a neobjektívne".

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku), pred vydaním rozhodnutia o dovolaní, skúmal procesné podmienky pre podania dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne a obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že boli splnené podmienky uvedené v § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

Najvyšší súd zistil, že dovolanie obvineného F. H. nie je dôvodné, pretože je zřejmé, že nie sú splnené podmienky a poznamenáva, že v zmysle § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konaniu, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených, v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012-I).

Z uvedeného je potrebné vyvodit', a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, že Najvyšší súd Slovenskej republiky je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti, nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku), preto najvyšší súd podrobil prieskumu vecné argumenty dovolateľa zodpovedajúce dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, bez hlbšieho prieskumu tých argumentov, ktoré im nezodpovedajú.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásadu nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. Považovaný jeden opravný prostriedok predstavuje v súdnom procese Slovenskej republiky inštitút odvolania. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z najvyššieho súdu tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestavil by katalóg dovolacích dôvodov.

V odvolaní musí byť uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané a aké chyby sú rozhodnutiu vytýkané. V predmetnom dovolaní sa konštatuje, že sa jedná o dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. h), písm. i) Trestného poriadku.

Z predloženého spisu vyplýva, že obvinený F. H. na hlavnom pojednávaní pred Okresným súdom Nitra konanom 17. apríla 2018 vyhlásil, že je vinný (č. l. 425) a následne okresný súd postupom podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku prijal vyhlásenie obvineného F. H. o priznaní viny (č. l. 426).

Podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku „súdom prijaté vyhlásenie o vine, ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, je neodvolateľné...“.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom 17. apríla 2018 (č. l. 425-426) vyplýva, že obvinený F. H. priznal vinu a súd postupom podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku prijal vyhlásenie menovaného. V rámci toho obvinený na otázku, či podľa § 333 ods. 3 písm. c) Trestného poriadku, či rozumie, čo tvorí podstatu skutku, ktorý sa mu kladie za vinu odpovedal „áno“ a na otázku položenú podľa § 333 ods. 3 písm. h) Trestného poriadku, či sa dobrovoľne priznal a uznal vinu za spáchaný skutok kvalifikovaný obžalobou ako obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa §172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona a s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, obvinený F. H. odpovedal „áno“.

Nielen z priznania viny obvineným, ale aj z jeho odvolania (č. l. 453, 455, 502) celkom jednoznačne a zrozumiteľne vyplýva, že je nespokojný s výmerou trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený krajským súdom, pričom uviedol: „odvolanie som si podal len z dôvodu, keby mi súd znížil trest, čo i len o pár mesiacov, malo by to pre mňa veľký význam. Mám 22 rokov, zrejme najbližších 7 rokov plus 2 roky strávim vo väzení. Aj pol roka má pre mňa význam, preto som podal odvolanie“.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že obvinený až do podania dovolania, bezvýhradne akceptoval právnu kvalifikáciu skutku, ktorú aproboval priznaním viny. Tu najvyšší súd pripomína znenie § 257 ods. 5 Trestného poriadku, podľa ktorého: „Ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe alebo urobil vyhlásenie podľa odseku 4, súd v tomto rozsahu postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) a

zároveň obžalovaného poučí, že súdom prijaté vyhlásenie o vine, ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c)".

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že priznanie viny je neodvolateľné (nemenné), ak nebolo podané dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (v predmetnej veci dovolanie ani formálnym označením, ani materiálnym obsahom nezodpovedá dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku). Za takejto situácie by najvyšší súd nemal vôbec pripustiť diskusiu o právnej kvalifikácii, ale nedá mu a preto nad rámec nevyhnutného poznamenáva:

Postupom, ktorý prezentuje obvinený v dovolaní - keď zásadným spôsobom popiera vinu a argumentuje, že nesprávne rozhodnutiu súdu I. stupňa vo výroku o vine (?) spôsobilo nezákonnosť výroku o treste sa „šalamúnskym spôsobom" domáha zmeny zákona v § 257 ods. 5 Trestného poriadku a to zmeny významu slova „neodvolateľné" na „odvolateľné". Takúto pozoruhodnú právnu kľučku, meniacu zmysel a účel ustanovenia § 257 ods. 5 Trestného poriadku v slove „neodvolateľné", najvyšší súd nemôže prijať, pokiaľ dovolanie nepodal v takejto veci minister spravodlivosti Slovenskej republiky (R 12/2017), prípadne aj obvinený (III. ÚS 347/2018) z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku - nielen formálne označeného, ale aj materiálne opodstatneného.

Okrem toho obvinený si zrejme neuvedomil dôsledky zmeny svojho postoja k vine, keďže dovolaním zásadným spôsobom poprel vinu. Ak by najvyšší súd uvedené akceptoval, musel by pri úvahách o primeranosti a správnosti výroku o treste dospieť k záveru o potrebe „odňať" obvinenému benefit získaný práve priznaním viny vo forme poľahčujúcich okolností podľa § 37 písm. l) Trestného zákona a § 37 písm. n) Trestného zákona a tak ustáliť úvahy o výmere trestu len na postup podľa § 38 ods. 5 Trestného zákona [bez použitia prítiažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Trestného zákona, v tomto prípade s ohľadom na zásadu spravodlivej konkurencie dvoch zákonných ustanovení - § 38 ods. 5 Trestného zákona a § 37 písm. m) Trestného zákona tak, aby tá istá okolnosť nebola pričítaná obvinenému dvakrát v jeho neprospech], v dôsledku čoho by následne súd nižšieho stupňa musel obvinenému ukladať trest podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 5 Trestného zákona v sadzbe 12 rokov a 6 mesiacov až 15 rokov !!!!!.

Najvyšší súd opätovne pripomína, že výrok o vine - právna kvalifikácia konania obvineného podľa § 171 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. d), písm. j) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, je po priznaní viny obvineným v zmysle § 257 ods. 5 Trestného poriadku nemenná a neodvolateľná, ak dovolací súd nezistí naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Preto z dôvodu udržateľnosti právnej stability a zmeniteľnosti právoplatných súdnych rozhodnutí len vo výnimočných zákonom predpokladaných prípadoch, musí platiť, že obvinený sa po vyhlásení, že je vinný podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku a po prijatí tohto vyhlásenia súdom v zmysle § 257 ods. 7 Trestného poriadku nemôže v dovolaní, ktoré formálne ani vecne nezodpovedá dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, popretím viny domáhať zmiernenia trestu, s poukazom na nesprávnu právnu kvalifikáciu jeho konania v konaní pred súdom I. stupňa, ktorú právnu kvalifikáciu sám a bez výhrad priznaním viny approboval.

Akceptácia opačného postupu by podľa názoru najvyššieho súdu znamenala nelegislatívnu zmenu významu a účelu slov „neodvolateľné a nenapadnuteľné" (§ 257 ods. 5 Trestného poriadku) na „odvolateľné a napadnuteľné" v rozpore so zákonom, aj z iného dovolacieho dôvodu ako pripúšťa zákon - len dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Kreativita dovolateľa, v snahe obísť zákon, je pozoruhodná, avšak s ohľadom na vyššie uvedené ju nemohol najvyšší súd prijať.

Najvyšší súd uzatvára:

1/ Proti výroku o vine rozsudku súdu I. stupňa, ktorý bol výsledkom postupu podľa § 257 ods. 5, ods. 7 Trestného poriadku, možno dovolanie proti výroku o vine podať len podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku - bez výhrad.

2/ Zmenu výroku o treste v rozsudku, ktorý bol výsledkom postupu podľa § 257 ods. 5, ods. 7 Trestného poriadku, možno doceliť dovolaním podaným podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku - ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa. To nie je prípad obvineného F. H., pretože krajský súd obvinenému ukladal trest v správne upravenej trestnej sadzbe podľa § 38 ods. 3 Trestného zákona a § 38 ods. 5 Trestného zákona (viď. strana 7 rozsudku krajského súdu v rozmedzí 11 rokov a 8 mesiacov až 13 rokov a 4 mesiace). Skutočnosť, že krajský súd nepoužil pri ukladaní trestu aj ustanovenie § 39 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona, tak ako súd I. stupňa, nie je okolnosťou naplňajúcou tento, ani iný dovolací dôvod (R 5/2011).

3/ Zmenu výroku o treste v rozsudku, ktorý bol výsledkom postupu podľa § 257 ods. 5, ods. 7 Trestného poriadku, možno doceliť dovolaním podaným podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku - rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia len vtedy, keby bol obvinenému uložený trest v rozpore s hmotnoprávnymi ustanoveniami kogentnej povahy, vzťahujúcimi sa na druh a výmeru trestu - ustanovenia o úhrnnom, súhrnnom, spoločnom a ďalšom treste - § 41, § 42, § 43 Trestného zákona. Nejde a nemôže ísť o situáciu, ktorá by sa mala opierať o preskúvanie správnej kvalifikácie konania obvineného (tak, ako sa toho domáha dovolateľ), pretože výrok o vine je z tohto dovolacieho dôvodu nenapadnuteľný a nezmeniteľný (viď. bod 1/). S ohľadom na uvedené nemohol a nebol dovolací súd oprávnený reagovať na dovolacie argumenty týkajúce sa právnej kvalifikácie konania obvineného.

Pokiaľ obvinený namieta neprimeranosť - prísnosť uloženého trestu, tak výrok o treste mohol v predmetnej veci najvyšší súd skúmať len s ohľadom na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku:

V tomto prípade možno podať dovolanie z jedného z týchto dôvodov:

- obvinenému bol uložený trest mimo trestnej sadzby ustanovenej v Trestnom zákone alebo
- obvinenému bol uložený taký druh trestu, ktorý Trestný zákon nepripúšťa.

Uložením trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu odňatia slobody obvinenému mimo trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom za trestný čin, zo spáchania ktorého bol uznaný za vinného, ako aj prekročenie maximálne povolenej výmery trestu (trestu domáceho väzenia, trestu povinnej práce, peňažného trestu, zákazu činnosti, zákazu pobytu a vyhostenia a pod.). Dovolanie možno podať aj vtedy, ak súd uložil obvinenému taký druh trestu, ktorý Trestný zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa (napr. uloženie trestu prepadnutia majetku za prečin). Tento dovolací dôvod možno použiť aj v prípadoch, pri ktorých boli súčasne uložené tresty, pričom Trestný poriadok uloženie takýchto trestov súčasne nepripúšťa.

Druhom trestu, ktorý zákon nepripúšťa sa rozumejú najmä prípady, kedy bol obvinenému uložený niektorý z druhov trestov (§ 32 Trestného zákona) bez splnenia tých podmienok, ktoré zákon predpokladá, t. j. pokiaľ v konkrétnom prípade určitému páchatelovi za určitý trestný čin nebolo možné uložiť niektorý druh trestu s ohľadom na jeho zvláštne zákonné podmienky (napríklad trest vyhostenia občanovi Slovenskej republiky, trest zákazu činnosti za trestný čin, ktorý nebol spáchaný v súvislosti s touto činnosťou, trest prepadnutia vecí, ktorá nepatrí páchatelovi a pod.).

Druhostupňový súd pri zistení dvoch poľahčujúcich okolností - § 36 písm. l, písm. n) Trestného zákona a zistení jednej priťažujúcej okolnosti - § 37 písm. m) Trestného zákona (čo je však v predmetnej veci bez významu - viď vyššie) správne a v súlade so zákonom ukladal obvinenému F. H. trest podľa § 38

ods. 2, ods. 3 ods. 5 Trestného zákona v rozpätí jedenásť rokov a osem mesiacov až trinásť rokov a štyri mesiace a teda trest bol obvinenému uložený na spodnej hranici trestnej sadzby. Súhrnne možno teda skonštatovať, že v prerokúvanej veci bol obvinenému uložený taký druh trestu, ktorý zákon pripúšťa a trest mu bol uložený v rámci trestnej sadzby (nie mimo nej).

Dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nemôže byť len neprimeranosť trestu pocitovaná obvineným či už ako prísna alebo mierna, ak bol trest vymeraný v rozmedzí určitej trestnej sadzby. Obvinený môže dovolaním účinne namietať len nezákonne uložený trest mimo hraníc trestnej sadzby, prípadne neprípustný trest, nie však voľnú úvahu súdu pri hodnotení dôkazov vzťahujúcich sa k voľbe druhu a výmery trestu.

Pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstáť v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) a § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k výroku o treste.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nemôže byť naplnený ani tým, že obvinenému nebol uložený trest odňatia slobody za použitia ustanovenia § 39 Trestného zákona. Hoci súd môže využiť moderačné ustanovenie podľa uvedených ustanovení a trest vymerať v rámci zníženej trestnej sadzby, ak však takto neučiní, nemožno sa v dovolacom konaní domáhať uloženia nižšieho trestu. Je výhradnou právomocou prvostupňového alebo odvolacieho súdu, aké okolnosti zohľadní pri výmere trestu a použitie ustanovenia § 39 Trestného zákona a zásah do tejto právomoci súdov nižšieho stupňa zo strany dovolacieho súdu by bol porušením zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí.

Trest odňatia slobody bol obvinenému uložený na dolnej hranici trestnej sadzby, čiže zákonným spôsobom, preto spomenutá námietka nenapĺňa dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku a ani iný dovolací dôvod.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.